

Onur FENDOĞLU

Yüksek Lisans Mezunu, onurfendoglu@hotmail.com, Malatya-Türkiye

ORCID ID: 0000-0001-9349-5871

KUYUMCULUK VE TAKI TASARIMINDA SANATIN ÖNEMİ

Özet

17. yüzyıldan sonra zanaat olarak görülen kuyumculuk ve takı tasarımı artık sanat içerisinde yer almaya başlamıştır. Sanattaki gelişimlerden etkilenen kuyumculuk ve takı tasarımı artık sanatçılar tarafından icra edilirken kendi içerisinde de önemli gelişmeler göstermiştir. Özellikle çağdaş sanat ile sanat içerisindeki sınırlar kalkmış, teknik ve kavramsal olarak özgürleşmiştir. Bu durum takı tasarımında da malzeme, teknik gibi konularda özgür ve özgün tasarımların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Geleneksel öğrenme biçimleri (usta-çırak) ile geleneksel malzeme ve uygulama yöntemleri, yerini daha özgür uygulamalara bırakmaktadır. Sanatın farklı dallarının takı tasarımına etkileri böylece mümkün olmuştur. Takı tasarımı içerisinde resim, heykel, seramik gibi sanat disiplinlerinin yer alması ile takı tasarımında önemli bir gelişim görülebilmektedir. Sanatın farklı dallarının takı tasarımı üzerindeki etkilerine dair literatür taraması yapılarak, bu alanda eser veren sanatçılar araştırılmıştır. Böylece bu çalışmada, sanatın güncel kuyumculuk ve takı tasarımına yansımaları, üzerindeki etkileri ve iletişimi incelenerek, sanatın takı tasarımına olan katkılarını gözlemleyebilmek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kuyumculuk, Takı Tasarımı, Güncel Takı Tasarımı, Sanat.

IMPORTANCE OF ART IN JEWELRY AND JEWELRY DESIGN

Abstract

After the 17th century, jewelry and jewelry design, which was seen as a craft, has now started to take place in art. Influenced by the developments in art, jewelry and jewelry design are now performed by artists and have shown significant developments within themselves. Especially with contemporary art, the borders within art have been lifted and it has become technically and conceptually liberated. This situation has led to the emergence of free and original designs in matters such as materials and techniques in jewelry design. Traditional learning styles (master-apprentice) and traditional materials and application methods leave their place to freer practices. Thus, the effects of different branches of art on jewelry design became possible. With the inclusion of art disciplines such as painting, sculpture and ceramics in jewelry design, an important development can be seen in jewelry design. By making a literature review on the effects of different branches of art on jewelry design, the artists who worked in this field were researched. Thus, in this study, it is aimed to observe the contributions of art to jewelry design by examining the reflections of art on contemporary jewelry and jewelry design, its effects and communication.

Keywords: Jewelry, Jewelry Design, Current Jewelry Design, Art.

1. Giriş

Takı, uzun yıllar boyunca var olan ve ait olduğu toplumlar içerisinde sosyokültürel, sosyoekonomik, gelenek ve sanat gibi kavramlardan etkilenerek hayatına devam etmektedir. Takının temel prensibi olan estetik olma özelliği hemen her toplumda ve her dönemde görülebilmektedir. İlk çağlardan itibaren insanlar, estetik buldukları taşları, doğadaki

bitkileri, hayvan kemiklerini ve derilerini kullanarak takılar yapmışlardır. Gelişen teknoloji ile beraber takı tasarımının içerisine, keşfi yapılan gümüş ve altın gibi yeni metal malzemeler dahil olmuştur.

Malzeme ve teknik olarak zenginleşen takı tasarımı, estetik kaygıların artmasıyla 18. yüzyılla birlikte sanatın içerisinde yer almaya başlamıştır. Sanatın içerisinde yer alan kuyumculuk ve takı tasarımı sanatın temel prensiplerinden etkilenerek yoluna devam etmiştir. Bu prensipler özgünlük, yaratıcılık, estetik değer taşıması gibi prensiplerdir. Böylece bu önemli prensipler ile yoluna devam eden takı tasarımında önemli gelişmeler sağlanmıştır.

Sanatın içerisine dahil olan takı tasarımı sanat ile olumlu gelişimler kat ederken sanatın diğer disiplinlerini de içerisine dahil etmeyi başarmıştır. Resim, heykel, seramik gibi sanatın diğer dalları da takı tasarımına dair eserler vermiş ve insanların beğenilerine sunmuşlardır. Böylece geleneksel bir yöntem olan usta-çırak ilişkisinden çıkıp sanatçıların da dikkatini çeken takı tasarımı, sanatçılar tarafından da icra edilmeye başlamıştır. Sanat tarihine baktığımızda üzerine resim yapılmış takılar, heykel formunda tasarımlar, seramik malzemesinin kullanıldığı takılar görülebilmekteyiz. Grafik sanatının içerisinde yer alan grafik programlarının takı tasarımı yapımında kullanılması da takı tasarımını ve sunumu daha efektif kılmaktadır. Bu ve benzeri sanat etkileşimleri ile günümüze kadar gelen takı tasarımı, sınırların kalktığı güncel sanat anlayışıyla birlikte malzeme ve teknik uygulamalar olarak özgürleşmeyi başarabilmiştir.

Bu bağlamda yapılan bu çalışmada, tasarım kavramı özet olarak incelenerek sanat ve tasarım ilişkisine dair örnekleme ile devam ederken kuyumculuk ve takı tasarımı tarihi kısaca ele alınmıştır. Kuyumculuk ve takı tasarımının sanat ile ilişkisi güncel olarak ele alınıp, öz sanat tanımı yapılmış ve konuya uygun örnekler verilerek sanatın kuyumculuk ve takı tasarımı ile etkileşimi incelenmeye çalışılmıştır.

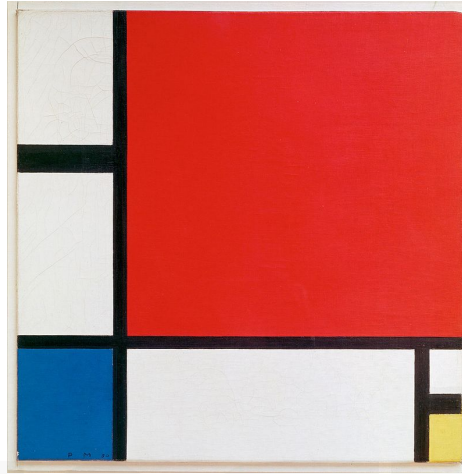
2. Tasarım

Genel tanımıyla tasarım, bir amaç doğrultusunda çalışma yapmak için akılda kurgulamak ve ürüne dönüştürmek üzere şekillendirme süreci olarak değerlendirilebilmektedir. Belirlenen hedef doğrultusunda sonuca ulaşmak için gösterilen çaba sürecinde alınan kararlar bütünüyle beraber sorun belirleme ve soruna yönelik çözümler üretebilme biçimi olarak da ifade edilebilmektedir (Bayazıt, 2009:3).

Evrensel olarak tasarımın tanım biçimleri içerisinde estetik kaygı ve özgünlük ön sıralarda yer almaktadır. Tasarım, insanlığın varoluşuna kadar dayanan eski bir tarihe sahiptir. İnsanın her dönem ihtiyaçları vardır ve bu ihtiyaçlarını karşılamak için yaşadığı tasarım süreçleri olmuştur. Tamamen ihtiyaç odaklı tasarım yerini günümüzde ihtiyaç doğrultusunda belirlenen, artık estetik ve yaratıcı olması da beklenen tasarım anlayışına bırakmaktadır.

İnsanın gereksinimlerine cevap vermek için ortaya çıkan tasarlama eylemi çağımızda neredeyse her alanda karşımıza çıkmaktadır. Mesela resim, heykel, seramik gibi sanat dalları, mimarinin alanları, sanayi tipi üretim biçimleri ve edebiyat gibi konularda sıkça karşılaşılabilmekteyiz. Geçmiş dönemler boyunca pek çok mühim zamanlar yaşayarak günümüze kadar gelen tasarım kavramı, Sanayi Devrimi ile kendini göstermektedir (Çaydere, 2016: 47-48-49).

Tasarım, kendi içerisinde gelişir ve değişirken toplumsal ve teknolojik değişim ve gelişimlerden de etkilenmektedir. İnsanlık tarihinin ilk dönemlerinde tamamen işlevsel özellikleri öncelikli tutulan, ihtiyaca cevap verme özelliği esas olan tasarım, artık günümüzde özenli, estetik, özgün ve hatta kişiye özel özellikler barındırmaktadır. Bu bakımdan sanatın tasarım üzerinde etkisi oldukça önemlidir. Sanatsal üretim biçimlerinin temel disiplini özgünlükten geçmektedir. Sanat, dâhil olduğu bütün üretim biçimlerinde kendine haslık ve yaratıcılığı öncelikleri arasında tutmaktadır (Görsel 1-2).

Görsele 1. Kırmızı, Mavi ve Sarı ile Kompozisyon II, Piet Mondrian

Görsele 2. Bauhaus Dönemi Sanatçıları tarafından İlham Alınarak Üretilen Takı Tasarımı, Jim Bové

3. Kuyumculuk ve Takı Tasarımının Tarihsel Özeti

İlk dönemlerde kuyumculuk alanında mesleki eğitim genellikle usta-çırak ilişkisine dayanmaktaydı. Bu geleneksel yapı içerisinde mesleki yeterliliğe sahip ustasından aldığı eğitimler ile çıraklar, mesleki deneyimler sağlayabilmekteydi. Usta ile çırak süreci, toyluk dönemi ile yani çok küçük yaşlarda çocukların kuyumcu ustası yanında herhangi bir ücret almadan kuyumculuk sanatını deneyimlemek adına belli bir zaman eğitim aldıkları dönemle başlamaktadır. Bu dönemden sonra daha profesyonel bir sürece geçilmekte ve çırağın ustasına sonsuz itaat ve saygıyla bağlı olduğu diğer bir eğitim dönemi başlamaktadır. Çırak ile ilişkisinde kuyumcu ustası sahip olduğu tüm bilgilerini öğretmek zorundadır. Bu öğrenme süreci oldukça uzun bir dönemdir.

El sanatlarında gelenek ve kültür yansımaları oldukça önemli yer tutmaktadır. Geleneksel uygulama yöntemleri ile böylece kültürel aktarım nesiller arasında usta-çırak ilişkisi ile sağlanabilmektedir (Görsele 3). Geleneksel el sanatlarının insan gücü ve el emeği ile üretilmesi, tasarlanması o eserin özgünlüğünün oluşumundaki parçalardan biridir. Geleneksel yöntemleri çırağına aktaran ve öğreten usta kendisinden sonra bu sanatın devam etmesine katkı sağlamış ve sosyolojik olarak kültürel aktarımın devamını da sağlayarak içinde bulunduğu topluma hizmet etmiş olmaktadır. Toplamların varlıklarını devam ettirme yöntemlerinden biri olan kültür aktarımı, kuyumculuk gibi geleneksel el sanatlarının toplumsal kodları aktarabilmesi ile mümkün olabilmektedir.

Görsel 3. Geleneksel Yöntemlerle Tasarlanan Takı Tasarımı

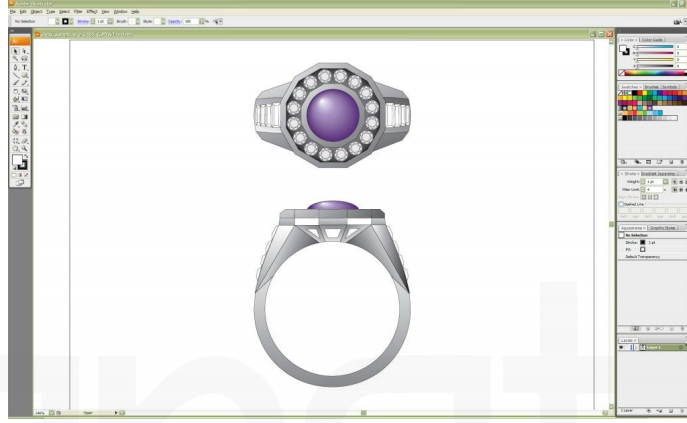
Tasarım, sosyal hayat, toplumsal değerler, geleneksel ve kültürel kavramların içerisinde yer alırken teknoloji ve ekonomik değişimlerin içerisinde de önemli bir unsur olarak var olmaktadır. Teknolojik gelişmelerle beraber markalaşma süreci de başlamıştır. Markanın niteliklerinin belirlenmesinde ve o markanın belirlediği müşteri potansiyeline ulaşmasında tasarım önemli rol oynamaktadır. Markaya ait olan ürünün belirlenen kitleye ulaşmasında ve başarı sağlamasında özgün tasarım oldukça önemlidir. Zamanının üretim biçimlerine uygun, teknolojik üretim çeşitlerini kullanarak, hedef kitlesinin sahip olduğu ekonomik düzeye cevap veren, özgün ve estetik tasarımlar yapan kişi veya kişilerden oluşan topluluklara tasarımcı denilmektedir. Tasarımcılar, marka ile markanın müşterileri arasında tasarımın sağladığı başarı ile bir köprü oluşturabilmektedir. Bir tasarımın özgün olması, bilinçli ve sürdürülebilir tasarım bilinci ile yönetilen süreçten geçmektedir. Başarılı tasarım kurgusu, iyi bir piyasa araştırması, doğru görsel öğelerin seçilimi, renklerin belirlenmesi, uygun malzemenin, seçilmesi, popüler uygulamalar gibi çok kapsamlı bir araştırma ve eylem sürecidir. Toplumun sosyoekonomik seviyesinin, kültürel estetik algısının, tüketim biçimlerinin tasarım üzerinde direkt olmayan yansımaları bulunabilmektedir (Erdönmez, 2009:85-87).

Makinaların üretiminin ön plana çıktığı, el sanatlarının sekteye uğradığı Sanayi Devrimiyle beraber tasarımlar artık ellerini değil makinaları kullanan ve bu makinalar aracılığı ile çizim ve tasarım yapan sanatçılar ile devam etmeye başlamıştır. Böylece çeşitli sanat alanlarında makinalar aracılığıyla tasarım yapan sanatçılar bu tasarımlarını değişen yaşam tarzları ile yeni beğenileri oluşan insanlara sunmaya devam etmişlerdir. Bu değişen tasarım biçimi Osmanlı'da da yarı fabrikalaşma olarak kendini göstermiştir (Sezgin, 2011:219).

Mücevher tasarım sanatı özellikle sanayi devrimiyle beraber en parlak zamanlarını yaşamaya başlamıştır. Endüstriyel üretim biçiminin benimsenmesiyle beraber seri üretime dönüşen takı tasarım sektörüne aykırı olarak Art and Crafts akımı ortaya çıkmıştır. Bu akım, seri üretimle elde edilen, özgünlükten ve estetikten uzak tasarımların kötü ve bayağı olduklarını ifade etmektedir. Zaman içerisinde Art and Crafts akımı, evrensel bir hal almakta ve bu sayede özgün ve yaratıcı tasarımlar ortaya çıkmaya başlamaktadır. Art and Crafts akımı sanatçıları, sanatın temel alındığı, kopyacılıktan uzak, özgün, estetik ürünlerin sentezlenmeler sonucu ortaya çıkarılması gerektiğini savunmaktadırlar (Türe, 2011:107-114).

Kuyumculuk ve takı tasarım alanı değişen ve gelişen teknoloji ile kendi içerisinde farklı ve yeni üretim biçimlerini barındırmaya başlamıştır. Özellikle gelişen teknoloji ile bilgisayar programlı üretimler artmıştır. Grafik sanatının ve kullanılan bilgisayar programlarının tasarım sürecine olumlu yansımaları da oldukça önemlidir (Görsel 4). Tasarım sürecini hızlandıran ve efektif görsel sunan bu grafik tasarım programları genellikle (Adobe Photo Shop ve

Adobe Illustrator vb.) hızlı sonuç almayı da sağlamaktadır. Sanatın bir başka olumlu yansıması olarak karşımıza çıkan bu programlar ile tasarlanan tasarımlar, hedef kitleye oldukça zengin bir görsel olarak sunulabilmektedir.

Görsel 4. Adobe Illustrator ile Tasarlanan Yüzük Tasarımı

Modelleme ve bu modellerin etkili sunumlarında oldukça başarılı olanaklar sunan grafik tasarım programları, tasarımcılar için günümüzde sıklıkla tercih edilmektedir. Takı tasarımlarının grafik sanatıyla etkileşimi programlar aracılığı ile kalmayıp grafik sanatın temel tasarım disiplinlerinden etkilenmesiyle de devam etmektedir. Grafik sanatının disiplinleri içerisinde yer alan ürün sunum biçimleri ve bunun hazırlanmasında izlenen yöntemler ile takı tasarımlarının sunum biçimleri de böylece etkili bir biçime ulaşabilmektedir. Takı tasarımı tarihsel yolculuğuna çağımızda genellikle bu şekilde devam etmektedir.

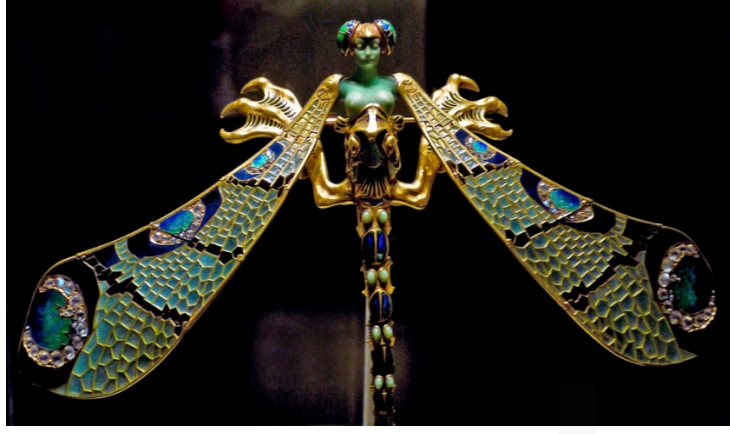
4. Kuyumculuk ve Takı Tasarımının Sanat İle Etkileşimi

Tasarımın genel olarak her alandaki ilk özelliği yaratıcı olmasıdır. Günümüzde özgün ve yaratıcı olan tasarımlar özellikle tercih sebebi olmaktadır. Tasarım, bireyin süslenme duygusunun gerçekleşmesini sağlayarak bir ihtiyaca cevap vermektedir. Takı, tasarlanma biçimiyle de kişiye özel, özgün özellikler barındırdığı için tasarımı ayrıcalıklı hale getirebilmektedir. Bir tasarımı özgün yapan en önemli özellik sanat aracılığı ile tasarlanmış olmasıdır.

Estetik ve nesnel hakikat ile insana ait olan iletişim ve ilişki biçimini sanat olarak tanımlayabilmek mümkündür. Sanatçı, nesnel hakikati estetik şeklinde hisseder ve yansıtır. Sanat, hayatın kendisi ile ve ait olduğu toplumla önemli ölçüde ilişki içerisindedir. Sanatın kendisinde form, aidiyetlik, geleneksellik, evrensellik, soyut ve somut duygular ile düşünceler bir aradadır. Sanatın varlığı, sanatçının içinde bulunduğu tarihsel dönem koşulları ve yansımalarından etkilenmesiyle oluşturduğu bakış açısı ile ilişkili üretim biçimlerine bağlıdır (Hançerlioğlu, 1982:364).

Sanat disiplini ile sanatsal öğeleri içinde barındıran bir tasarım, sanatın temeli olan özgünlük kavramı ile yakın ilişkiye geçmiş olacak ve sonuç olarak bir tasarım nesnesi olmaktan çıkıp sanat nesnesi haline dönüşebilecektir. Elbette ki bu etkileşim, tasarımı daha değerli ve ayrıcalıklı kılmaktadır.

Takı tasarımı ve tasarımcılarının tarihsel süreç boyunca ilerleyişleri içerisinde diğer sanat disiplinlerinden etkilendikleri görülebilmektedir. Takı tasarımı bu sanat disiplinlerine uyumlu olarak aynı doğrultuda ilerlemektedir. Heykel, resim, mimari gibi alanlardaki gelişmeler eş zamanlı olarak takı tasarımına da yansımıştır. Art Deco, gerçek üstü akım, Art Nouveau (Görsel 5), kübizm, izlenimcilik akımlarından etkilenen takı tasarımı, döneminin belirgin tüm özelliklerini takı sanatına da yansıtmaktadır (Bayazıt, 2009:143-147).

Görsel 5. Art Nouveau Akımı Etkisinde Yusufçuk Perisi İsimli Broş Tasarımı, Rene Laligue

Geleneksel sanatların kendisi de ait oldukları kültür içerisindeki takı tasarımlarını etkilemektedir. Geleneksel motiflerin yansıdığı ya da bu motiflerin direkt kullanıldığı takılar görebilmek mümkündür. Türk geleneksel el sanatları içerisinde yer alan dokumalardaki motifleri, Türk kuyumcu ustaları sıklıkla tasarımlarında kullanmışlardır (Görsel 6).

Görsel 6. Geleneksel Türk El Sanatları Dokumalarından Eli Belinde Motifi İle Kolye Tasarımı

Sanata ait kavramların veya sembollerin kullanılmasıyla beraber diğer sanat dallarının da takı tasarımında kullanıldığını görebilmekteyiz. Buna en iyi örnekler resim ve minyatür olabilmektedir. Çoğu takı tasarımında resim sanatından faydalanılmaktadır. Takı tasarımlarının içerisine sanatçılar istedikleri formları resmetmişlerdir. Dönemin resim anlayışı olan minyatür sanatını da takı tasarımları içerisinde görebilmek mümkündür (Görsel 7).

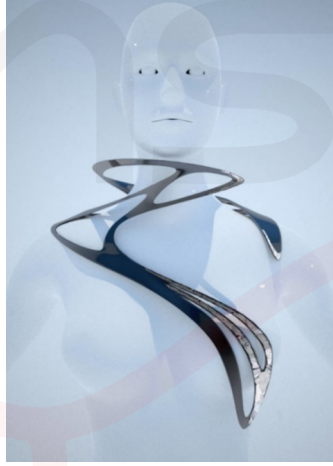

Görsel 7. Cami Minyatürü Kullanılan Yüzük Tasarımı, Sevan Bıçakcı

Güncel sanat ile beraber sanat, kendi içerisindeki sınırlarını kaldırarak daha özgürleşmiştir. Teknik, malzeme, konu gibi kavramlarda hemen her şeyi kullanabilir hale gelmiştir. Bu sonsuz özgürlük ile güncel sanatçılar, sanat uygulamaları içerisinde pek çok diğer disiplinleri de dahil edebilmiştir. Görsel 8’de bir heykel sanatının takı sanatına yansımaları görülebilirken, Görsel 9’da bir mimarın yaptığı takı tasarımı da görülebilmektedir.

Görsel 8. Heykel Formunda Takı Tasarımı, Jae Eun Shin

Görsel 9. Cennetten İsimli Kolye Tasarımı, Zaha Hadid

Çağdaş sanat ile beraber sanatçılar günlük hayat nesnelerini sanatları için araç olarak kullanabilmektedirler. Günlük tüketim nesnesi, çağdaş sanatçının yorumu ve kavramsal yaklaşımı ile oluşturduğu kompozisyon içerisinde bir sanat eserine dönüşebilmektedir. Bu tarz malzeme kullanımı çağdaş takı tasarım mantığına da yansımaktadır (Görsel 10).

Görsel 10. Playmobil İsimli Kolye Tasarımı, Lisa Walker

Seramik sanatı, takı tasarımını oldukça iyi besleyen bir diğer sanat disiplini. Seramik, malzeme olarak takı tasarımına uygun olmakla beraber seramik sanatçıları oluşturdukları eserlerinde takı tasarımlarına da yer verebilmektedir (Görsel 11).

Görsel 11. Seramik ve Altından Oluşan Yüzük Tasarımı, Zhou Yiyang

5. Güncel Takı Tasarımı Anlayışı ile Tasarlanan Takı Tasarımları

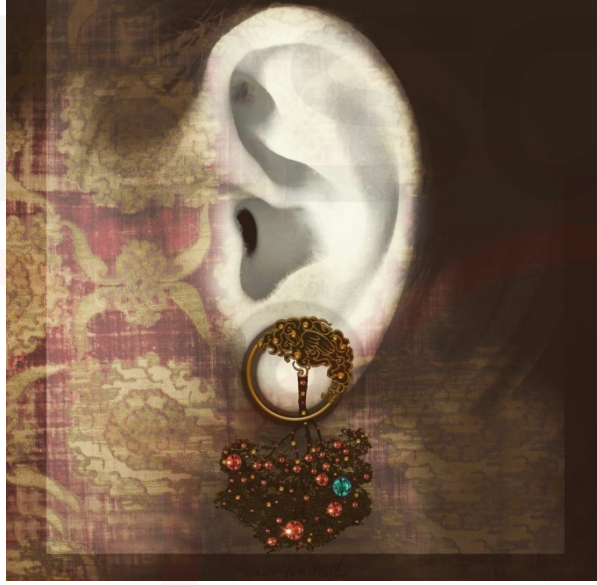
Güncel tasarım biçimlerinde grafik temelli programlar oldukça zengin bir yelpaze sunabilmektedir. Geleneksel olarak kâğıt ve kalem kullanımından farklı olarak eskiz de dahil olmak üzere grafik tasarım programları kullanılarak takı tasarımları da yapmak mümkün olabilmektedir (Görsel 12).

Programlar ile sanatın farklı disiplinleri de kendi alt basamağında oluşabilmektedir. Mesela, grafik sanatı içerisinde manipülasyon tekniği, kullanılan bir uygulama biçimidir. Farklı görsellerin programlar ile bir araya getirilmesiyle oluşturulan yeni görseller elde edilebilmektedir. Bu uygulama biçimiyle de tasarım yapılabilmektedir (Görsel 13).

Grafik programları içerisinde dijital çizim programları da yer almaktadır. Resim sanatı için farklı bir zemin oluşturan bu dijital çizim programlarında tuval, fırça, boya olmadan resimler yapılabilmektedir. Resimsel olarak zengin olanaklar sunan bu dijital çizim programları, tasarım yapabilmek için oldukça uygun programlardır (Görsel 14).

Görsel 12. Adobe Photo Shop ve Illustrator Programları İle Tasarlanmış Broş Tasarımları, Onur Fendoğlu

Görsel 13. Adobe Photo Shop ve Illustrator Programları ile Tasarlanmış Küpe Tasarımı, Onur Fendoğlu

Görsel 14. Ibis Paint X Çizim Programı İle Tasarlanmış Kolye Ucu Tasarımı, Onur Fendoğlu

6. Sonuç

Takı tasarım süreci boyunca içinde olduğu toplumdaki, evrensel unsurlardan, dönemin sanat akımları ve sanatçılarından, teknoloji, ekonomi gibi pek çok kavramdan etkilenebilmektedir. İşlevsel kullanım nesnesi özelliğinden daha çok süs eşyası olarak kullanılan takıların tasarımlarının yaratıcı olması oldukça önemlidir. Yaratıcı, özgün ve estetik bir tasarım, istendik bir tasarım süreci sonucudur.

Takı tasarımının sanatın diğer dalları ile etkileşimde olması onu geliştirmenin yanında özgürleştirmiştir. Özgürleşen ve sınırları kalkan tasarım artık daha yaratıcı olmakla beraber birer sanat nesnesine dönüşebilmektedir. Sanat, kendi içerisinde bir devinime sahiptir ve her dönem değişip gelişerek hayatına devam etmektedir. Bu değişim ve gelişim sanata paralel durmayı başarabilen takı tasarımı içinde geçerli olabilmektedir. Özellikle sınırları kaldıran bütün kuralları yerle bir eden güncel sanat, takı tasarımının gelişimi için önemli bir zemin oluşturmaktadır. Güncel sanat zemininde kendisini konumlandıran takı tasarımı, sanatın her dalında kendisine kolayca yer bulabilmektedir. Sanatçıların disiplinler arası etkileşimi sıklıkla tercih etmeleri sebebiyle takı tasarımı bu tercihler arasında yer alabilmektedir. Bu yer alış kuşkusuz kuyumculuk ve takı tasarımına önemli ölçüde gelişim kazandırabilecektir. Bu çalışma içerisinde incelenen tasarım örnekleri ile de yukarıda bahsedilen bu bulguları görebilmek mümkündür. Diğer bir bulgu ise sanat ile etkileşimde olan takı tasarımı kendisine fayda sağlarken sanata da fayda sağlayabilmektedir. Sanatın malzemesi olması ile sanat eserine dönüşen bir tasarım kuşkusuz yeni ve özgün varlığı ile sanatın gelişimine de katkı sağlamaktadır. Sanat, kuyumculuk ve takı tasarımının bazı zamanlarda sınırlanmasına sebep olan geleneksel usta-çırak uygulamalarının dışına çıkmasını da sağlayabilmektedir. Bu tanıdığı özgürlük ile sanat, takı tasarımının özgürlüğüne de önemli ölçüde katkı sağlamaktadır.

Tasarımın geleneksel teknik ve uygulamaların dışına çıkarak da uygulanabileceğini gösteren sanat, sektör için çoklu alternatif sağlayarak ve kısıtlı istihdamı genişleterek aynı zamanda toplumsal gelişime de katkı sağlayabilmesi ise diğer bir başka bulgudur.

Bu çalışma ile yukarıda bahsedilen bulgular dışında gözlemlenebilen diğer bir bulgu ise kuyumculuk ve takı tasarımı eğitimi alan tasarımcıların, eğitimleri içerisinde resim, heykel, seramik, grafik gibi diğer sanat dallarının da yer alması oldukça önemlidir.

Kaynakça

Bayazıt, N. (2009). Mücevher Tasarlama Metotları ve Yaratma Teknikleri. İstanbul: Favori Altın Akademisi kitap dizisi.

Çaydere, O. (2016). Tasarımdan Çağdaş Tasarıma. Fine Arts, 11(1), 46-53.

Erdönmez, C., (2009), “Üniversite-Sanayi İşbirliği Kapsamında Kuyumculuk Sektöründe Bir Araştırma”, I. Uluslararası Katılımlı Mücevher-Takı Tasarımı ve Eğitimi Sempozyumu, 26-28 Haziran 2009, Aydın.

Hançerlioğlu, O. (1982). Felsefe Sözlüğü (Vol. 7). Remzi Kitabevi.

Sezgin, C. (2011). Sanayi Devrimi'nin Etkisinde İmparatorluk'tan Cumhuriyet'e Türkiye. Arçelik.

Türe, A. (2011). Dünya Kuyumculuk Tarihi 2, Eski Çağlardan Orta Çağa. İstanbul: İstanbul Kuyumcular Odası.

Görsel Kaynaklar

Görsel 1. https://tr.wikipedia.org/wiki/Piet_Mondrian#/media/Dosya:Piet_Mondriaan,_1930_-_Mondrian_Composition_II_in_Red,_Blue,_and_Yellow.jpg, (Erişim Tarihi 25. 11. 2021)

Görsel 2. https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/51a0e720e4b022d3644185cf/1567095103110-9PCEXBOX36WQ26C90SC6/Bauguas_Boogie_fadebackground.jpg?format=750w, (Erişim Tarihi 25. 11. 2021)

Görsel 3. <https://tkhv.org.tr/wp-content/uploads/2016/09/kuyumculuk2-400x533.jpg>, (Erişim Tarihi 23. 11. 2021)

Görsel 4. <https://www.pinterest.co.uk/pin/280560251764152699/>, (Erişim Tarihi 25. 11. 2021)

Görsel 5. http://www.kolektomani.com/wp-content/uploads/2015/03/Gulbenkian-Dragonfly_woman1.jpg, (Erişim Tarihi 24. 11. 2021)

Görsel 6. <https://www.goldstore.com.tr/yeni/upload/product/raw/GP36628.JPG>, (Erişim Tarihi 20. 11. 2021)

Görsel 7. <https://www.alifart.com/pictures/product/K1043-518xx.jpg>, (Erişim Tarihi 22. 11. 2021)

Görsel8. <https://amidolling.files.wordpress.com/2014/01/72023f692b9390120fe6f651fe6fe722.jpg?w=610&zoom=2>, (Erişim Tarihi 26. 11. 2021)

Görsel 9. https://www.zaha-hadid.com/wp-content/uploads/2019/12/1427_celes_rend_02-775x1080.jpg, (Erişim Tarihi 18. 11. 2021)

Görsel 10. <https://www.pinterest.pt/pin/306596687122784732/>, (Erişim Tarihi 25. 11. 2021)

Görsel 11. <https://www.pinterest.ch/pin/577938564658439083/>, (Erişim Tarihi 18. 11. 2021)

Görsel 12. Yazar tarafından tasarlanmıştır.

Görsel 13. Yazar tarafından tasarlanmıştır.

Görsel 14. Yazar tarafından tasarlanmıştır.